

Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag till rådets förordning om ändring av rådets förordning (EU, Euratom) nr 1311/2013 om den fleråriga budgetramen för 2014–2020 och om kommissionens förslag till ändringsbudget nr 6 till 2020 års allmänna budget (*ändringsbudget 6/2020, Europeiska unionen*)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 28 maj 2020 till rådets förordning om ändring av rådets förordning (EU, Euratom) nr 1311/2013 om den fleråriga budgetramen för 2014–2020 och Europeiska kommissionens förslag av den 3 juni 2020 till ändringsbudget nr 6 till 2020 års allmänna budget samt en promemoria om förslagen.

Helsingfors den 2 juli 2020

Finansminister Matti Vanhanen

Konsultativ tjänsteman Anna Hyvärinen

FINANSMINISTERIET

PROMEMORIA
2.7.2020

EU/2019/0277; EU/2020/0959

STATSRÅDETS SKRIVELSE TILL RIKSDAGEN OM KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL RÅDETS FÖRORDNING OM ÄNDRING AV RÅDETS FÖRORDNING (EU, EURATOM) NR 1311/2013 OM DEN FLERÅRIGA BUDGETRAMEN FÖR 2014–2020 OCH OM KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL ÄNDRINGSBUDGET NR 6 TILL 2020 ÅRS ALLMÄNNA BUDGET

1 Förslagets bakgrund och syfte

Den 28 maj 2020 lade kommissionen fram ett förslag till rådets förordning om ändring av rådets förordning (EU, Euratom) nr 1311/2013 om den fleråriga budgetramen för 2014–2020 (COM(2020) 446 final), nedan kallad *MFF-förordningen för innevarande ramperiod*. Förslaget ingår i EU:s återhämtningsplan (*Next Generation EU*).

Vidare lade kommissionen den 3 juni 2020 fram ett förslag till ändringsbudget nr 6/2020 som hänför sig till ändringen av MFF-förordningen för innevarande ramperiod: Återspeglning i 2020 års budget av lanseringen av återhämtningsplanen för Europa (COM(2020) 423 final).

Enligt kommissionen utgör ändringen av MFF-förordningen för innevarande ramperiod tillsammans med ändringsbudgeten nr 6/2020 en ”bro” som gör det möjligt att redan innevarande år anslå ytterligare medel för objekt som är brådskande med tanke på återhämtningen. Dessa är instrumentet för solvensstöd (*Solvency Support Instrument*), sammanhållningsinstrumentet React-EU och Europeiska fonden för hållbar utveckling (EFHU).

2 Förslagets huvudsakliga innehåll

2.1 Ändring av rådets förordning nr 1311/2013; den fleråriga budgetramen för 2014–2020

Rådet har utfärdat en förordning (EU, Euratom) nr 1311/2013 om den fleråriga budgetramen för 2014–2020 (*MFF-förordningen för innevarande ramperiod*). På grund av covid-19-utbrottet och den därmed sammanhängande folkhälsokrisen och ekonomiska krisen föreslår kommissionen att handlingskraftiga och extraordinära motåtgärder vidtas på unionsnivå. Kommissionen anser att det ekonomiska stödet bör tidigareläggas och att stödet är av avgörande betydelse framför allt under de första åren av återhämtningen, även år 2020. Kommissionen föreslår att EU-budgetens hela potential tas till vara för att mobilisera investeringar och ge ekonomiskt stöd.

För att hantera den akuta krisen har man under de senaste veckorna använt nästan alla tillgängliga medel i budgeten för 2020 och utnyttjat flexibiliteten i budgeten. Därför föreslår kommissionen att MFF-förordningen för innevarande ramperiod ändras så att ytterligare ekonomiskt stöd kan tillhandahållas. Kommissionen föreslår att stödet riktas till instrumentet för solvensstöd (*Solvency Support Instrument*) inom ramen för Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) och till finansiering av sammanhållningen via instrumentet React-EU. Vidare föreslår kommissionen att anslagen till Europeiska fonden för hållbar utveckling (EFHU) utökas.

Kommissionen föreslår att taken för den innevarande budgetperiodens åtagandebemyndiganden (de s.k. åtagandetaken) för 2020 höjs för budgetrubrikerna 1 a (Konkurrenskraft för tillväxt och sysselsättning), 1 b (Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning) och 4 (Europa i världen). Däremot anser kommissionen att det inte i detta skede är nödvändigt att ändra taken för betalningar (de s.k. betalningstaken), eftersom de ökade betalningarna till följd av kommissionens förslag är förenliga med de nuvarande betalningstaken för 2020.

Enligt artikel 1 i utkastet till förordning ska bilagan i MFF-förordningen för innevarande ramperiod ersättas med en ny bilaga som innehåller en tabell över åtagandetaken för åren 2014–2020. Det nya, höjda åtagandetaket för 2020 för rubrik 1 a är 25 681 miljoner euro, dvs. en ökning på +4 602 miljoner euro, i 2011 års priser. I 2018 års priser betyder detta ett åtagandetak på 30 691 miljoner euro, dvs. en ökning på +5 500 miljoner euro. Det nya, höjda åtagandetaket för 2020 för rubrik 1 b är 53 109 miljoner euro, dvs. en ökning på +4 184 miljoner euro, i 2011 års priser. I 2018 års priser betyder detta ett åtagandetak på 63 470 miljoner euro, dvs. en ökning på +5 000 miljoner euro. Det nya, höjda åtagandetaket för rubrik 4 är 9 665 miljoner euro, dvs. en ökning på +871 miljoner euro, i 2011 års priser. I 2018 års priser betyder detta ett åtagandetak på 11 551 miljoner euro, dvs. en ökning på +1 041 miljoner euro.

Sammanlagt uppgår åtagandetaken för 2020 efter ändringen till 150 889 miljoner euro, dvs. en ökning på +9 657 miljoner euro, i 2011 års priser. I 2018 års priser betyder detta ett sammanlagt åtagandetak på 180 338 miljoner euro för 2020 och en ökning på +11 541 miljoner euro.

De ökningsar av åtagandena för 2020 som kommissionen föreslår innebär att betalningarna ökar med sammanlagt +6 040 miljoner euro. Enligt kommissionen är denna ökning förenlig med de nuvarande betalningstaken för 2020.

Enligt artikel 2 i utkastet till förordning träder förordningen i kraft samma dag som den offentliggörs i EU:s officiella tidning. Enligt samma artikel ska ändringen av MFF-förordningen för innevarande ramperiod inte öka Förenade kungarikets ekonomiska skyldigheter jämfört med dagen för utträdet från unionen.

2.2 Förslag till ändringsbudget nr 6/2020

I förslaget till ändringsbudget nr 6/2020 föreslår kommissionen en ökning på sammanlagt +11 540 miljoner euro i åtagandebemyndiganden och +6 540 miljoner euro i betalningsbemyndiganden för budgetåret 2020. Ändringsbudget nr 6/2020 är knuten till den återhämtningsplan för Europa som kommissionen lade fram 27 maj–2 juni, till de förslag som gäller nästa budgetperiod och till de programförslag som gäller innevarande budgetperiod (COM(2020) 404 final, instrumentet för solvensstöd/Efsi; COM(2020) 407 final, Europeiska fonden för hållbar utveckling samt COM(2020) 451 final, sammanhållningsinstrumentet React-EU).

Förslaget till ändringsbudget nr 6/2020 är nära knutet till kommissionens ovan beskrivna förslag till ändring av MFF-förordningen för innevarande ramperiod, genom vilket åtagandetaken för rubrikerna 1 a, 1 b och 4 i EU:s budget höjs för 2020. Det är således inte nödvändigt att utnyttja särskilda instrument för att täcka ökningarna. Förslaget till ändringsbudget nr 6/2020 kan antas först efter det att ändringen av MFF-förordningen för innevarande ramperiod har antagits.

U 34/2020 rd

Förslaget till ändringsbudget nr 6/2020 påverkar inte Förenade kungarikets rättigheter och skyldigheter.

Genom ändringsbudget nr 6/2020 föreslår kommissionen ändringar i följande budgetposter (i euro i löpande priser):

Användningsområde	Budgetpost	Namn	Åtaganden	Betalningar
<i>Efsi, instrumentet för solvensstöd</i>	01 01 04 01	Utgifter till stöd för europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi)	+2 000 000	+2 000 000
<i>Efsi, instrumentet för solvensstöd</i>	01 04 05 02	Garantifonden för Efsi – Solvensstöd tjänsten	+4 980 000 000	+2 490 000 000
<i>Efsi, instrumentet för solvensstöd</i>	01 04 06 02	EIAH och EIPP – Solvensstöd tjänsten	+18 000 000	+8 000 000
<i>EFHU</i>	01 01 04 02	Utgifter till stöd för EFHU	+1 000 000	+1 000 000
<i>EFHU</i>	01 03 08 02	Avsättning till EFHU-garantifonden – insatser för covid-19-utbrottet	+1 039 000 000	+1 039 000 000
<i>React-EU</i>	04 02 59	ESF – Finansiering inom ramen för React-EU	+1 494 750 000	+747 375 000
<i>React-EU</i>	04 02 63 03	ESF – Operativt tekniskt stöd – Finansiering inom ramen för React-EU	+5 250 000	+2 625 000
<i>React-EU</i>	04 06 03 01	Fead – Operativt stöd – Finansiering inom ramen för React-EU	p.m.	p.m.
<i>React-EU</i>	04 06 03 02	Fead – Operativt tekniskt stöd – Finansiering inom ramen för React-EU	p.m.	p.m.
<i>React-EU</i>	13 03 59	Eruf – Finansiering inom ramen för React-EU	+3 487 750 000	+1 743 875 000
<i>React-EU</i>	13 03 65 03	Eruf – Operativt tekniskt stöd – Finansiering inom ramen för React-EU	+12 250 000	+6 125 000
<i>EIF</i>	40 02 41	Differentierade anslag	+500 000 000	+500 000 000
<i>EIF</i>	01 04 01 04	EIF – kapital – särskilt små och medelstora företag	p.m.	p.m.

U 34/2020 rd

TOTALT			+11 540 miljoner euro	+6 540 miljoner euro
---------------	--	--	----------------------------------	---------------------------------

Enligt förslaget till tilläggsbudget nr 6/2020 är avsikten att för det nya instrumentet för solvensstöd avsätta +5 500 miljoner euro i åtaganden och +2 500 miljoner euro i betalningar i 2018 års priser. Europeiska investeringsfonden (EIF) utökas med sammanlagt +1 500 miljoner euro i såväl åtaganden som betalningar. Stödet till EIF fördelas mellan innevarande (2014–2020) och nästa (2021–2027) budgetperiod. Andelen för 2020 är +500 miljoner euro.

De nya strukturfondsåtgärderna (det nya instrumentet React-EU) utökas med +5 000 miljoner euro i åtaganden och +2 500 miljoner euro i betalningar i 2018 års priser. Europeiska fonden för hållbar utveckling utökas med +1 040 miljoner euro i såväl åtaganden som betalningar.

Instrumentet för solvensstöd

Enligt kommissionen ska instrumentet för solvensstöd (COM(2020) 404 final, av den 29 maj 2020) användas till att stödja bärkraftiga företag som lidit skada till följd av covid-19-pandemin. Med kapitalstöd lindras solvensproblem som orsakats av krisen och främjas bl.a. en grön ekonomi och digitalisering. Stödet riktas framför allt till företag i de medlemsstater som inte kan erbjuda statligt stöd. Instrumentet för solvensstöd omfattas av Efsi-förordningen. Stödet riktas till Europeiska investeringsbanksgruppen för att användas till budgetgarantier i syfte att mobilisera privat kapital. Kommissionens förslag om instrumentet för solvensstöd innebär en ökning av åtagandebemyndigandena på 5 500 miljoner euro för 2020 i löpande priser. Betalningsbemyndigandena för 2020 ökar med cirka 3 000 miljoner euro.

Av de föreslagna ökningarna av åtagandena och betalningarna avsätts 500 miljoner euro av vardera för Europeiska investeringsfonden EIF, så att man kan förbereda sig inför en eventuell kapitalökning och behålla unionens andel av kapitalet på nuvarande nivå.

Sammanhållningsinstrumentet React-EU

Enligt kommissionen ska man via sammanhållningsinstrumentet React-EU (COM(2020) 451 final, av den 27 maj 2020) rikta ytterligare medel till de nuvarande sammanhållningsprogrammen under programperioden 2014–2020, via Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. Medlemsstaterna kan besluta att överföra en del av medlen till programmen inom ramen för fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (Fead). På grund av de exceptionella omständigheterna föreslår kommissionen att särskilda villkor tillämpas på de medel som riktas till React-EU (en betydande nivå på förskottsbetalningarna, en möjlighet till en medfinansieringsgrad på 100 procent från EU-budgeten).

Totalt sett innebär kommissionens förslag en ökning av åtagandebemyndigandena på 5 000 miljoner euro i löpande priser 2020. Förslaget innebär en ökning av betalningsbemyndigandena på 2 500 miljoner euro 2020.

Europeiska fonden för hållbar utveckling (EFHU)

Kommissionen föreslår att ytterligare anslag avsätts för Europeiska fonden för hållbar utveckling (COM(2020) 407 final, av den 28 maj 2020) i syfte att främja partnerländernas kapacitet att hantera konsekvenserna av covid-19-utbrottet och återhämta sig efter krisen. Det geografiska tillämpningsområdet utvidgas till att även omfatta västra Balkan. Samtidigt förlängs investeringsperioden till och med den 31 december 2021. Kommissionens förslag innebär en ökning av såväl åtaganden som betalningar på 1 040 miljoner euro i löpande priser. De ökade anslagen riktas till EFHU och EFHU-garantifonden.

3 Den rättsliga grunden/beslutsförfarandet enligt EU-rätten

Förordningen om den fleråriga budgetramen: Den rättsliga grunden är artikel 312 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och artikel 106 A i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen. Särskilt lagstiftningsförfarande tillämpas, enhällighet i rådet och godkännande av Europaparlamentet krävs.

Ändringsbudgeten: Den rättsliga grunden är artikel 314 i EUF-fördraget och artikel 106 A i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen. Särskilt lagstiftningsförfarande tillämpas, rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet.

Statsrådet anser att de rättsliga grunderna är korrekta och tillräckliga. Förslagen ligger i linje med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

4 Konsekvenser för lagstiftningen i Finland, inklusive Ålands ställning, och för budgeten

Kommissionens förslag får inga konsekvenser för den nationella lagstiftningen eller för Ålands ställning.

I förslaget till ändringsbudget nr 6/2020 föreslås en förstärkning av budgeten på sammanlagt 11 540 miljoner euro i åtaganden och 6 540 miljoner euro i betalningar.

Förslaget till ändringsbudget nr 6/2020 innebär att Finlands EU-avgifter för 2020 ökar med ytterligare 113 miljoner euro jämfört med situationen efter kommissionens förslag till ändringsbudget nr 5/2020 (av den 3 juni 2020). Finlands sammanlagda bidrag ökar till 2 178 miljoner euro år 2020.

Dessutom innebär den föreslagna ökningen av åtagandena betalningar på 86 miljoner euro för Finland under de kommande åren. Kommissionens förslag till ändringsbudget nr 6/2020 ökar därmed Finlands avgifter till EU med totalt 199 miljoner euro.

Detta förslag till ändringsbudget hänför sig till det återhämtningspaket som kommissionen lade fram i maj 2020 och som även inkluderar förslaget om ändring av rådets förordning om den fleråriga budgetramen för 2014–2020. Där föreslår kommissionen att åtagandena för innevarande period höjs med de belopp som föreslås i ändringsbudgeten på grund av de finansieringsbehov som coronakrisen gett upphov till. Förhandlingarna om nästa budgetperiod, inklusive återhämtningspaketet, pågår fortfarande, varför det ännu inte har fattats något beslut i ärendet. Det föreslagna behovet av anslag för innevarande år kan täckas med redan tillgängliga anslag. De anslag som avsätts för kommande år granskas i samband med beredningen av nästa nationella budgetplan och plan för de offentliga finanserna (ramen).

5 Behandling av förslaget i EU och i Finland

Kommissionen lade fram förslaget till ändringsbudget nr 6/2020 för rådets budgetkommitté den 4 juni 2020. Ändringen av MFF-förordningen för innevarande ramperiod behandlades av de ständiga representanternas kommitté under sammanträdet den 12 juni.

Kommissionens förslag ingår i det paket som kommissionen lade fram 27 maj–2 juni och som gäller den fleråriga budgetramen för 2021–2027 och återhämtningsplanen. MFF-frågorna behandlades av stats- och regeringscheferna under en videokonferens den 19 juni.

Riksdagen informeras separat av de berörda förvaltningsområdena om andra förslag som ingår i paketet. Kommissionens förslag är framför allt knutna till följande sektorspecifika förslag: instrumentet för solvensstöd/Efsi (COM(2020) 404 final – E 73/2020 rd, 17.6.2020), Europeiska fonden för hållbar utveckling (COM(2020) 407 final – UJ 15/2020 rd, 24.6.2020) och sammanhållningsinstrumentet React-EU (COM(2020) 451 final – U 25/2020 rd, 25.6.2020).

En ändring av MFF-förordningen för innevarande ramperiod kräver godkännande av Europaparlamentet. I Europaparlamentet bereds ärendet i budgetutskottet.

Beslut om förslaget till ändringsbudget nr 6/2020 fattas gemensamt av rådet och Europaparlamentet. I Europaparlamentet bereds ärendet i budgetutskottet.

Denna U-skrivelse av statsrådet har beretts vid finansministeriet. I statsrådet behandlades och samordnades U-skrivelsen i sektion EU 34 (budget och förvaltning) i ett skriftligt förfarande den 17–18 juni, i MFF-ledningsgruppen den 22 juni och i EU-ministerutskottet den 26 juni. U-skrivelsen har behandlats i statsrådets finansutskott och vid statsrådets allmänna sammanträde den 2 juli.

6 Statsrådets ståndpunkt

Kommissionens förslag om ändring av MFF-förordningen för innevarande ramperiod och om ändringsbudget nr 6/2020 ingår i EU:s återhämtningsplan. En E-skrivelse om återhämtningsplanen (E 64/2020 rd) översändes till riksdagen den 4 juni 2020, i vilken man även redogjorde för Finlands ståndpunkter i fråga om ytterligare ekonomiskt stöd under innevarande budgetperiod.

I denna U-skrivelse kompletteras ståndpunkterna i ovannämnda E-skrivelse enligt följande:

Ytterligare ekonomiskt stöd under innevarande period bör behandlas som en del av EU:s återhämtningsplan, dvs. i samband med MFF-finansieringen för nästa period och finansieringen av återhämtningsinstrumentet.

Med beaktande av att de ytterligare anslagen gäller innevarande år är det synnerligen viktigt att eventuella anslag ligger på en måttfull nivå. Det är också mycket viktigt att eventuella ökningsar av åtagande- och betalningsbemyndigandena motsvarar verkliga och nödvändiga behov och programmets genomförandekapacitet år 2020.

Det kommer att tas ställning separat till dimensioneringen och arten av finansieringen i fråga om kommissionens förslag som en del av förhandlingarna om budgetramen. Finland kommer

att utforma sina slutliga ståndpunkter utifrån den slutliga helheten med beaktande av Finlands övergripande intresse.